

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

เทศบาลตำบลท่าไม้รวก
อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของเทศบาลตำบลท่าไม้รวก
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

บทนำ

ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการเรียกรับสินบน (Bribery) เป็นอุปสรรคสำคัญที่บ่อนทำลายการบริหารราชการแผ่นดินและเสถียรภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าไม้รวกได้ตระหนักถึงความสำคัญของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อสร้างความโปร่งใสและยกระดับคุณธรรมในการทำงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้จัดให้มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) โดยเทศบาลตำบลท่าไม้รวก ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องเข้าร่วมการประเมินดังกล่าว เพื่อสร้างเสริมความเชื่อมั่นในการให้บริการประชาชน และมีเป้าหมายเพื่อเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความโปร่งใส

ในการนี้ เทศบาลตำบลท่าไม้รวก ในฐานะผู้เข้าร่วมการประเมิน จึงจัดทำการประเมินความเสี่ยงทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของเทศบาลตำบลท่าไม้รวก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ฉบับนี้ขึ้น เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานและเครื่องมือในการประเมินความเสี่ยง เป็นการป้องกันการทุจริตในองค์กร อันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายในอนาคต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การประเมินความเสี่ยงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน มีลักษณะและวิธีการประเมินโดยยึดถือปฏิบัติตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ที่ทางสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ได้ขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐมีระบบมาตรการ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจจะก่อให้เกิดการทุจริตขึ้น ภายในองค์กร สะท้อนผ่านการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเชิงคุณภาพ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำมาตรการในการป้องกันการทุจริตไปสู่การปฏิบัติให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

ความเสี่ยงการทุจริต

หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างความจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่การเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงาน แต่อย่างใดวัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การกิจให้บริการประชาชนอนุมัติหรืออนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐการ

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยงหรือความเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๑ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมี Triangle) มาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

๒. เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๕ ครั้ง
๔	สูง	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้ง

๓. เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่น ๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	
๑	น้อยมาก	

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

๔. ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่จัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมิณซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

๕. ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงสถานะสี

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเสี่ยงพหุของมาตรการควบคุมที่มีอยู่

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

๖. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของเทศบาลตำบลท่าไม้รวก
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริตใน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการในการ บริหารจัดการ ความเสี่ยง	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๑. ความเสี่ยงการทุจริต การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘				
๑) การเรียกรับเงิน หรือให้ประโยชน์อื่นใด เพื่ออำนวยความสะดวก หรือร่นระยะเวลาให้ตนเอง หรือผู้อื่นในการอนุญาต ก่อสร้าง ๒) การเรียกรับเงิน หรือให้ประโยชน์อื่นใด เพื่ออำนวยความสะดวก หรือจูงใจให้เจ้าหน้าที่ละเว้นการบังคับใช้กฎหมายแก่ตนเองหรือผู้อื่น ในการออกใบอนุญาตจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ๓) ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับอันเนื่องจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางคน บางกลุ่ม หรือการรับสินบนเพื่อให้อำนวยขึ้น	ต่ำ (สีเขียว)	๑) มาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐ ๒) การใช้มาตรการ No Gift Policy ๓) โครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม เทศบาลตำบลท่าไม้รวก ๔) โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลท่าไม้รวก	ต.ค. ๒๕๖๘ - ก.ย. ๒๕๖๙	สำนัก ปลัดเทศบาล
๒. ความเสี่ยงการทุจริตการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ				
๑) ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจจะขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒) การเรียกรับเงิน หรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ละเว้นการบังคับใช้กฎหมายแก่ตนเอง หรือผู้อื่น ในงานการตรวจสอบสถานที่ดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ๓) การเรียกรับเงิน หรือให้ประโยชน์อื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่เพิ่มชื่อบุคคลที่ไม่สัญชาติไทยโดยไม่มีคุณสมบัติ ๔) การเรียกรับเงินหรือให้ประโยชน์อื่นใดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ให้น้อยลงกว่าความเป็นจริง	ต่ำ (สีเขียว)	๑) มาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐ ๒) การใช้มาตรการ No Gift Policy ๓) โครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม เทศบาลตำบลท่าไม้รวก ๔) โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลท่าไม้รวก	ต.ค. ๒๕๖๘ - ก.ย. ๒๕๖๙	สำนัก ปลัดเทศบาล กอง สาธารณสุข และ สิ่งแวดล้อม สำนักปลัด กองคลัง

เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริตใน ประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการในการ บริหารจัดการ ความเสี่ยง	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๓. ความเสี่ยงการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง				
๑) การบริหารงานการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง ไม่เป็นไปตามระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์สูงสุดกับทาง ราชการ หรือการมีส่วนได้ส่วนเสีย ๒) การเรียกรับเงิน หรือผลประโยชน์อื่น ใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่พิจารณาผลไม่เป็นไป ตามคุณสมบัติที่กำหนดในระเบียบ กฎหมาย ในขั้นตอนการพิจารณาผลผู้ ชนะการเสนอราคา ๓) การจ่ายเงินหรือให้ประโยชน์อื่นใด เพื่อขอให้เจ้าหน้าที่ละเว้นกฎหมายแก่ ตนเอง หรือผู้อื่น ในขั้นตอนการตรวจรับ พัสดุ	๑) งบการเงิน (งบการเงิน)	๑) มาตรการติดตาม และประเมินการ เบิกจ่ายตามเทศ บัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปี ๒) โครงการเสริม สร้างคุณธรรมและ จริยธรรม เทศบาล ตำบลท่าไม้รวก ๓) โครงการพัฒนา และเพิ่มศักยภาพใน การปฏิบัติงานของ บุคลากรเทศบาล ตำบลท่าไม้รวก	ต.ค. ๒๕๖๘ - ก.ย. ๒๕๖๙	กองคลัง
๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล				
๑) การเรียกรับเงิน หรือผลประโยชน์อื่น ใดในการบรรจุ แต่งตั้ง โอนย้าย เลื่อน ระดับตำแหน่ง ๒) การเรียกรับเงิน หรือประโยชน์อื่นใด จากการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง และการ ประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี ๓) การเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่น ใด เพื่อขอให้เจ้าหน้าที่	ตำแหน่ง (สัสดี)	๑) มาตรการสร้าง ความโปร่งใสในการ บริหารงานบุคคล ๒) มาตรการสร้าง ความโปร่งใสในการ เลื่อนชั้นเงินเดือนของ บุคลากร ๓) โครงการเสริม สร้างคุณธรรมและ จริยธรรม เทศบาล ตำบลท่าไม้รวก ๔) โครงการพัฒนา และเพิ่มศักยภาพใน การปฏิบัติงานของ บุคลากรเทศบาล ตำบลท่าไม้รวก	ต.ค. ๒๕๖๘ - ก.ย. ๒๕๖๙	สำนัก ปลัดเทศบาล